

मराठी विश्वकोश

खंड १०

(पैकारा ते बंदरे)

मराठी विश्वकोश

खंड १०

(पैकारा ते बंदरे)

प्रमुख संपादक

तर्कतीर्थ श्री. लक्ष्मणशास्त्री जोशी

सुधारित किंमत

रु २५०/-

महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ

१९८१

प्रकाशक :

सचिव, महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती
मंडळ, 'डी' ब्लॉक, एन्सा हटमेंट, आझाद मैदान,
मुंबई—४०० ००१.

मुद्रक :

व्यवस्थापक, शासकीय मुद्रणालय,
वाई—४१२ ८०३ (जि. सातारा).

सजावट आणि वेष्टन :

कला विभाग, शासकीय मुद्रण व लेखन सामग्री
संचालनालय, मुंबई—४०० ००४.

विशेष चित्रमुद्रण :

व्यवस्थापक, शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय,
मुंबई—४०० ००४.

प्रथम प्रकाशन :

१९८१

© सर्व हक्क महाराष्ट्र शासनाने स्वाधीन ठेवले आहेत.

महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ

मराठी भाषा व साहित्य यांचा सर्वांगीण विकास करून त्यांना समृद्ध करावे म्हणून महाराष्ट्र शासनाने गेल्या वीस वर्षांत ज्या विविध योजना आखल्या त्यांपैकी १९ नोव्हेंबर १९६० ला तर्कतीर्थ श्री. लक्ष्मणशास्त्री जोशी यांच्या अध्यक्षतेखाली नेमलेल्या महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृति मंडळाची निर्मिती ही सर्वात महत्त्वाची होय. सदर मंडळाने गेली वीस वर्षे मराठी भाषा आणि साहित्य यांच्या अभिवृद्धीसाठी आपल्या वाङ्मयीन योजनांद्वारे विविध प्रकारचे वैचारिक/ज्ञानप्रधान साहित्य स्वतः निर्माण केले व तशाच प्रकारच्या साहित्याच्या प्रकाशनार्थ अनुदानेही दिली. मंडळाच्या या एकूण वाङ्मयीन कार्यक्रमात सर्वात महत्त्वाचा व महाराष्ट्र शासनाचा मानर्षिदू ठरलेला प्रकल्प म्हणजे प्रत्येकी सुमारे हजार पृष्ठांच्या वीस खंडांत मराठी विश्वकोशाची रचना व प्रकाशन होय. शासनाने दिनांक १ डिसेंबर १९८० पासून भूतपूर्व साहित्य संस्कृति मंडळाचे विभाजन केले असून केवळ या प्रकल्पासाठी महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळाची निर्मिती केली आहे. सदर मंडळाची सध्याची मुदत तीन वर्षांची असून त्याच मंडळाच्या देखरेखीखाली विश्वकोशाचे यापुढील संपादनाचे व प्रकाशनाचे कार्य दिनांक १ डिसेंबर १९८० पासून चालू आहे व पुढेही चालावयाचे आहे.

महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ

अध्यक्ष :

तर्कतीर्थ श्री. लक्ष्मणशास्त्री जोशी

सदस्य :

श्री. गो. बा. बेडेकर

श्री. देवीसिंह चौहान

प्रा. मे. पुं. रेगे

डॉ. यू. म. पठाण

प्रा. केशव मेश्राम

प्रा. माणिक गोडघाटे

श्री. व. र. आंबेरकर

प्रा. के. ज. पुरोहित

प्रा. सय्यद नईमुद्दीन

डॉ. सुभाष भेण्डे

श्री. स. आ. सप्रे

श्री. राजाभारु कुलकर्णी

डॉ. वा. म. कुलकर्णी

सचिव :

श्री. द. य. राजाध्यक्ष

मराठी विश्वकोश

प्रमुख संपादक :
तर्कतीर्थ श्री. लक्ष्मणशास्त्री जोशी

मानव्यविद्या कक्षा
प्रभारी विभाग संपादक :

श्री. रा. ग. जाधव

सहसंपादक :

श्री. भा. ग. सुर्वे
श्री. वि. रा. गद्रे

संपादन साहाय्यक :

श्री. सु. र. देशपांडे
श्री. अ. र. कुलकर्णी
श्री. श्री. दे. इनामदार
श्री. म. व्यं. मिसार
श्री. ज. बा. संकपाळ

संशोधन साहाय्यक :

श्री. चं. पां. जोशी

संपादकीय साहाय्यक :

श्री. न. पा. बागवान
श्री. सु. चिं. देशपांडे
श्री. सु. त्रि. कालगांवकर
सौ. प्र. प्र. अवचट
श्री. मा. ल. चौंडे

विज्ञान व तंत्रविद्या कक्षा
प्रभारी विभाग संपादक :

कै. क. वा. केळकर
श्री. व. ग. भदे

सहसंपादक :

श्री. अ. ना. ठाकूर

संपादन साहाय्यक :

श्री. ज. वि. जमदाडे
श्री. भू. चिं. मिठारी
श्री. स. वि. कुलकर्णी

संपादकीय साहाय्यक :

श्री. वि. ल. सूर्यवंशी

कला कक्ष

कला संपादक :

श्री. गो. वि. चांदवडकर

प्रमुख चित्रकार :

श्री. म. ल. सिनगारवाडी

प्रशासन कक्षा

प्रमुख संपादकांचे स्वीय साहाय्यक :

श्री. रा. पु. कोल्हटकर

कार्यालयीन सेवकवर्ग

ग्रंथालय कक्षा

ग्रंथालयीन साहाय्यक :

श्री. न. व. नायगांवकर
सौ. सु. रा. कोल्हटकर
श्री. प्र. श्री. अवचट

टंकलेखन कक्षा

प्रमुख टंकलेखक-नि-लिपिक :

सौ. वि. मु. गायकवाड

टंकलेखक-नि-लिपिक :

सौ. प्र. न. नायगांवकर
श्री. अ. शि. ढगे
श्री. वि. व. वनारसे
श्री. रा. तु. कांबळे
श्री. भा. र. मेश्राम
श्री. चं. भि. सूर्यवंशी
श्री. कृ. म. गायकवाड
कु. रं. मु. बर्गे

मराठी विश्वकोश

खंड १०

लेखक, भाषांतरकार, समीक्षक व अभ्यागत संपादक

श्री. एस्. के. अंधारे, बी.ए.; जी.डी. आर्ट (फाइन); एफ्.एम्.ए. (लंडन), क्युरेटर (पेंटिंग), प्रिन्स ऑफ वेल्स म्यूझियम, मुंबई.

डॉ. त्रिं. ग. अंबर्डेकर, एम्.बी.बी.एस्. (मुंबई), खाजगी वैद्यकीय व्यवसाय, बारामती.

प्रा. व .वि. अकोलकर, एम्.ए., मानसशास्त्राचे सेवानिवृत्त प्राध्यापक; संचालक पॅरासायकॉलॉजिकल रिसर्च इन्स्टिट्यूट, पुणे.

प्रा. म. ना. अदवंत, एम्.ए.; बी.टी., सेवानिवृत्त उपप्राचार्य व प्रमुख, मराठी विभाग, मुळजी जेठा महाविद्यालय, जळगाव; पुणे.

श्री. रा. ल. अनपट, बी.ए. (ऑ.), अनपटवाडी, (बावधन, ता. वाई).

प्रा. शंकर अभ्यंकर, एम्.ए.; एम्.एड्., प्राध्यापक, टिळक कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, पुणे.

डॉ. अनिल अवचट, एम्.बी.बी.एस्., लेखक व पत्रकार, पुणे.

प्रा. वसंत अवसेकर, एम्.ए.; जी. डी. आर्ट, प्राध्यापक, सर जे. जे. स्कूल ऑफ आर्ट, मुंबई.

कै. र. पां. आगस्ते, एम्.एस्सी. (पुणे); एफ्.जी.एस्. (अमेरिका), प्राध्यापक, भूविज्ञान विभाग, नौरोसजी वाडिया महाविद्यालय, पुणे.

प्रा. क. म. आगाशे, एम्.एस्सी., प्राचार्य, विलिंग्डन महाविद्यालय, सांगली.

सौ. अंबुजा गणेश आजगावकर, बी.ए.; बी.टी.; माजी शिक्षिका, वाई.

प्रा. द. बा. आठल्ये, एम्.ए., प्राध्यापक, भूगोल विभाग, मुधोजी महाविद्यालय, फलटण.

प्रा. सदाशिव आठवले, एम्.ए., प्राचार्य, पेमराज सारडा महाविद्यालय, अहमदनगर.

डॉ. अ. शं. आपटे, एम्.ए.; पीएच्.डी.; डीएस्सी., सेवानिवृत्त प्रमुख संशोधन अधिकारी, सेंट्रल वॉटर अँड पॉवर रिसर्च स्टेशन, खडकवासला (पुणे).

श्री. ज. पां. आपटे, जी.डी. आर्ट; ए.एम्., माजी चित्रकला शिक्षक, पुणे.

डॉ. ना. रा. आपटे, एम्.बी.बी.एस्., सेवानिवृत्त प्रमुख वैद्यकीय कार्यवाह, वेस्टर्न इंडिया लाइफ इन्शुरन्स कंपनी, सातारा; भूतपूर्व शिक्षक, शरीरक्रियाविज्ञान, आर्यागल वैद्यक महाविद्यालय, सातारा; पुणे.

प्रा. भालचंद्र आपटे, शास्त्री (काशी विद्यापीठ), सेवानिवृत्त प्राचार्य, हिंदी अध्यापक प्रशिक्षण महाविद्यालय; संपादक 'दक्षिण भारत' (हिंदी) व 'चांदोबा' (मराठी), हैदराबाद (आंध्र प्रदेश).

प्रा. वि. वि. आपटे, एम्.एस्सी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, वनस्पतिविज्ञान विभाग, फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे.

डॉ. जे. डब्ल्यू. आयरन, बी.डी.; एम.एस्सी.; पीएच्.डी., सेवानिवृत्त प्राचार्य, विल्सन महाविद्यालय, मुंबई; सातारा.

सौ. वीणा आलासे, एम्.ए., मराठी समीक्षक व बंगाली साहित्याच्या अभ्यासक, कलकत्ता.

डॉ. वि. अ. आळतेकर, बी.एस्सी.; एम्.एस्.; एस्सी.डी., संचालक, नॅशनल मेटॅलर्जिकल लॅबोरेटरी, जमशेटपूर.

प्रा. चिं. शं. इनामदार, एम्.एस्सी. (गणित), प्राध्यापक व प्रमुख, गणित विभाग, फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे.

डॉ. ना. भा. इनामदार, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी. (कोलंबिया), सेवानिवृत्त प्राध्यापक, प्राणिविज्ञान विभाग, इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स, मुंबई.

प्रा. मु. कृ. उपाध्ये, एम्.ए.; एल्.एल्., सेवानिवृत्त अधिव्याख्याता, भूगोल विभाग, विदर्भ महाविद्यालय, अमरावती.

प्रा. द. ह. ओक, एम्.ए., सेवानिवृत्त प्राचार्य, मुधोजी महाविद्यालय, फलटण.

श्री. भ. प्र. ओक, बी.ई., सेवानिवृत्त अभियंता, पुणे.

प्रा. वा. रा. ओक, बीएस्सी. (एंजिनिअरिंग), सेवानिवृत्त प्राध्यापक, पारशी टेक्निकल इन्स्टिट्यूट सुरत; वाई.

श्री. शा. नि. ओक, बी.कॉम., मराठी लेखक, पुणे.

प्रा. स. ज. ओक, एम्.ए., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, विल्सन् महाविद्यालय, सांगली.

डॉ. कृ. ह. ओगले, एल्.एम्.ई. (ऑ.); डॉक्टरेट (एंजिनिअरिंग) (जर्मनी), सेवानिवृत्त उपप्रमुख, यांत्रिक अभियांत्रिकी विभाग, व्हिक्टोरिया ज्युबिली टेक्निकल इन्स्टिट्यूट, मुंबई.

प्रा. ग. वि. कंटक, एम्.ए., प्रपाठक, डिपार्टमेंट ऑफ पोर्तुगीज अँड फ्रेंच, सेंटर ऑफ पोस्ट ग्रॅज्युएट इन्स्ट्रक्शन अँड रिसर्च (मुंबई विद्यापीठ), पणजी (गोवा).

प्रा. ग. न. कढे, एम्.एस्सी., प्राध्यापक, रसायनशास्त्र, ठाणे.

प्रा. संभाजी कदम, जी.डी. आर्ट (पेंटिंग), सेवानिवृत्त अधिष्ठाता, सर जे. जे. स्कूल ऑफ आर्ट, कलासमीक्षक, मुंबई.

प्रा. पां. म. कमलापूर, एम्.ए., उपप्राचार्य व प्रमुख, भूगोल विभाग, संगमनेर नगरपालिका कला, दा. ज. मालपाणी वाणिज्य व ब. ना. सारडा विज्ञान महाविद्यालय, संगमनेर.

कै. कृ. र. करंदीकर, बी.ए.; एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., सेवानिवृत्त प्रमुख, प्राणिविज्ञान विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे.

श्री. ना. स. करंदीकर, बी.ए., सेवानिवृत्त लेखा अधिकारी, दुग्धशाळा विकास खाते, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

डॉ. म. अ. करंदीकर, सेवानिवृत्त प्रपाठक, मराठी विभाग, दिल्ली विद्यापीठ, दिल्ली.

कै. शि. ल. करंदीकर, बी.ए., मराठी लेखक व वृत्तपत्रकार, पुणे.

डॉ. कृ. र. करमरकर, एमएस्सी.; पीएच.डी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक व प्रमुख, गणित विभाग, कॉलेज ऑफ मिलिटरी इंजिनिअरिंग, पुणे.

प्रा. के. वि. कर्डिले, बी.एस्सी.; बीएस्सी. (एंजिनिअरिंग); एम्.आय्.ई., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, पुणे.

श्री. व. भ. कर्णिक, वाङ्मय विशारद (महाराष्ट्र विद्यापीठ), डायरेक्टर, लेबर एज्युकेशन सर्व्हिस, मुंबई.

डॉ. श. द. कर्णिक, एम्.ए.; एल्एल्.बी.; पीएच्.डी., प्रपाठक, इतिहास विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

सौ. निशा कर्णे, एम्.ए., वाई.

डॉ. आ. दि. कर्वे, बी.एस्सी. (पुणे); डॉ. रेर्. नाट्. (ट्यूर्बिगेन), भुईमूग विशेषज्ञ, एफ्.ए.ओ. प्रकल्प कार्यालय, कृषि संशोधन संस्था, येझीन, प्यिन्मॅना (ब्रह्मदेश).

प्रा. ज. नी. कर्वे, एम्.एस्सी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, प्राणिविज्ञान विभाग, स. प. महाविद्यालय, पुणे.

कै. सुशील कवळेकर, एम्.ए.; एल्एल्.बी., अधिवक्ता; अंशकालिक प्राध्यापक, गव्हर्नमेंट लॉ कॉलेज, मुंबई.

श्री. य. रा. कांबळे, एम्.ए., माजी संपादकीय साहाय्यक, मराठी विश्वकोश, वाई; साहाय्यक जिल्हा सेवायोजन अधिकारी, जिल्हा सेवायोजन कार्यालय, औरंगाबाद.

श्री. स. ग. काजरेकर, बी.एस्सी., सेवानिवृत्त ज्युनिअर सायंटिफिक ऑफिसर एक्स्प्लोझिव्ह्ज रिसर्च अँड डेव्हलपमेंट लॅबोरेटरी, पाषाण; पुणे.

कै. ज. गो. काणे, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी.; ए.आय्.आय्.एस्सी.; ए.एम्.आय्.ई., सेवानिवृत्त संचालक, डिपार्टमेंट ऑफ केमिकल टेक्नॉलॉजी, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

कै. बा. मो. कानिटकर, एम्.ए.; एल्एल्.बी.; बी.एस्सी., चिटणीस, भारत इतिहास संशोधक मंडळ, पुणे.

डॉ. रा. सी. कापडी, एम्.बी.बी.एस्., खाजगी वैद्यकीय व्यवसाय, कोल्हापूर.

सौ. सुलभा कापडी, बी. ए. (ऑ.); बी.एड., वाई.

डॉ. अ. रा. कामत, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक व सहसंचालक, गोखले राज्यशास्त्र व अर्थशास्त्र संस्था, पुणे.

प्रा. न. वि. कारेकर, एम्.एस्सी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, रसायनशास्त्र विभाग, राजाराम महाविद्यालय, कोल्हापूर.

डॉ. ना. गो. कालेलकर, एम्.ए.; डी.लिट्. (पॅरिस), भाषाशास्त्रज्ञ; सेवानिवृत्त प्राध्यापक, डेक्कन कॉलेज, पुणे.

डॉ. श्री. वा. काळे, एम्.ए.; ए.एम्.; पीएच्.डी. (कोलंबिया), प्राध्यापक व प्रमुख उपयोजित मानसशास्त्र विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

श्रीमती सुमति किर्तने, एम्.ए., संशोधन साहाय्यक, समाजशास्त्र व मानवशास्त्र विभाग, डेक्कन कॉलेज, पुणे.

प्रा. ह. वा. कुबेर, बी.ई., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, यांत्रिक अभियांत्रिकी विभाग, अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे; कुडाळ (ता. जावली).

प्रा. ज. ब. कुमठेकर, एम्.ए.; बी.एस्सी.; बी.टी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, फर्ग्युसन महाविद्यालय व बृहन्महाराष्ट्र वाणिज्य महाविद्यालय, पुणे.

श्री. अनिरुद्ध कुलकर्णी, एम्.ए., लेखक व कवी, पुणे.

डॉ. उ. के. कुलकर्णी, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., प्राध्यापक, वनस्पतिविज्ञान विभाग, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

कु. जयश्री कुलकर्णी, बी.ए., वाई.

डॉ. ना. ह. कुलकर्णी, एम्.ए.; पीएच्.डी., साहाय्यक अभिलेख निदेशक, राष्ट्रीय अभिलेखागार, नवी दिल्ली.

कै. नी. बा. कुलकर्णी, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., सहयोगी प्राध्यापक, कृषि महाविद्यालय, पुणे.

कै. पं. तु. कुलकर्णी, बी.एस्सी. (मुंबई); डी.आय्.आय्.एस्सी. (बंगलोर); एम्.आय्.ई. (भारत), सेवानिवृत्त प्राध्यापक व प्रमुख, विद्युत अभियांत्रिकी विभाग, अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे.

डॉ. भीमराव कुलकर्णी, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्रमुख, मराठी विभाग, मॉडर्न महाविद्यालय, पुणे.

डॉ. य. स. कुलकर्णी, एम्.एस्सी. (कृषि); पीएच्.डी., सेवानिवृत्त कापूस संशोधन अधिकारी, गळितधान्य विशेषज्ञ, बटाटा विस्तार अधिकारी; कृषि उपसंचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

प्रा. रं. सी. कुलकर्णी, एम्.एस्सी., प्राध्यापक, रसायनशास्त्र विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

प्रा. र. ग. कुलकर्णी, एम्.एस्सी., प्राध्यापक, प्राणिविज्ञान विभाग, राजाराम महाविद्यालय, कोल्हापूर.

डॉ. श. भा. कुलकर्णी, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., शास्त्रज्ञ, नॅशनल केमिकल लॅबोरेटरी, पुणे.

डॉ. श्यामकांत कुलकर्णी, एम्.डी.; डी.सी.पी., विकृतिवैज्ञानिक, कुलकर्णी क्लिनिक, क्लिनिकल लॅबोरेटरी, पुणे.

प्रा. स. वि. कुलकर्णी, बी.एस्सी.; बी.एड्.; बी.टी.; एल्एल्.एम्., प्राध्यापक, लॉ कॉलेज, पुणे.

श्री. श. म. केतकर, एम्.एस्सी., अध्यापक, प्राणिविज्ञान, संधिपाद प्राणिसंग्रहालय, पुणे.

डॉ. गो. रा. केळकर, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., सेवानिवृत्त शास्त्रज्ञ, नॅशनल केमिकल लॅबोरेटरी व माजी प्रमुख, रसायनशास्त्र विभाग, नौरोसजी वाडिया महाविद्यालय, पुणे.

प्रा. शं. हि. केळशीकर, एम्.ए., प्राध्यापक, पार्ले महाविद्यालय, मुंबई.

श्री. अ. दि. कोकड, जी.डी. आर्ट (पेंटिंग), अधिकारी, पुणे महानगरपालिका, पुणे.

प्रा. ना. वा. कोगेकर, एम्.एस्सी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक व प्रमुख, भौतिकी विभाग, मिठीबाई कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड चौहान इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स, विलेपार्ले, मुंबई; पुणे.

श्री. वि. श्री. कोटावळे, बी. ई. (मेकॅनिकल), वाई.

श्रीमती कोवाल्स्का-सोनी, अधिव्याख्यात्या, आधुनिक यूरोपीय भाषा विभाग, दिल्ली विद्यापीठ, दिल्ली.

श्री. वा. मो. कोळेकर, बी.एस्सी.; बी.टी., सेवानिवृत्त उपप्राचार्य, मुधोजी हायस्कूल, फलटण;
कराड.

प्रा. श्री. ब. खटावकर, एम्.एस्सी., प्राध्यापक, रसायनशास्त्र विभाग, राजाराम महाविद्यालय,
कोल्हापूर.

श्री. ग. ह. खरे, इतिहास संशोधक व लेखक; कार्याध्यक्ष, भारत इतिहास संशोधक मंडळ, पुणे.

कै. त्रि. रं. खळदकर, जी. बी. व्ही. सी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, कृषि महाविद्यालय, पुणे.

प्रा. म. अ. खांडवे, एम्.ए., प्राध्यापक, भूगोल विभाग, विदर्भ महाविद्यालय, अमरावती.

सौ. निर्मला ना. खांबेते, एम्.एस्सी., अधिकारी, भारतीय हवामान खाते, पुणे.

डॉ. व. सी. खुस्ते, एम्.एस्सी. (कृषिविद्या व वनस्पतिविज्ञान); पीएच्.डी.; रा. भा. पंडित, कुलगुरू,
मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी.

प्रा. वि. गो. खेर, एम्.एस्सी., प्राध्यापक, भौतिकी विभाग, विदर्भ महाविद्यालय, अमरावती.

श्री. अच्युत खोडवे, एम्.ए.; एल्.एल्.बी., माजी सहसंपादक, मराठी विश्वकोश, वाई; संपादक,
कथांशु मासिक, औरंगाबाद.

प्रा. सु. कृ. गजेंद्रगडकर, बी.एस्सी.; बी.ई. (सिव्हिल); एम्.ई.; एम्.एस्.ई.; ए.एम्.आय्.ई.,
प्राध्यापक, व्हिक्टोरिया ज्युबिली टेक्निकल इन्स्टिट्यूट, मुंबई.

प्रा. कृ. ब. गटणे, एस्सीएच्.डिप्. आर्च. (मुंबई); ए.आय्.आय्.ए. (मुंबई), साहाय्यक प्राध्यापक, सर
जे. जे. कॉलेज ऑफ आर्किटेक्चर, मुंबई.

प्रा. द. द. गडम, एम्.एस्सी., प्राध्यापक व प्रमुख, रसायनशास्त्र विभाग, बलभीम महाविद्यालय, बीड.

प्रा. द. बा. गडवे, प्राध्यापक, यांत्रिक अभियांत्रिकी विभाग, अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे.

श्री. वा. रा. गर्दे, एम्.एस्सी. (कृषि), उपमुख्य पीक संरक्षण अधिकारी, कृषि संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

श्री. ना. स. गाडे, एम्.ए., वाघोली (ता. कोरेगाव).

डॉ. दि. रा. गाडेकर, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी.; एफ्.जी.एस्.; एफ्.आय्.ए.एस्.; एफ्.आय्.जी.ए., प्रपाठक, भूविज्ञान विभाग, महाराजा सयाजीराव विद्यापीठ, बडोदे.

प्रा. अ. प. गानू, बी.ई. (इलेक्ट्रिकल); बी.ई. (मेक्.), प्राध्यापक, यांत्रिक अभियांत्रिकी विभाग, व्हिक्टोरिया ज्युबिली टेक्निकल इन्स्टिट्यूट, मुंबई.

डॉ. गोविंद मो. गारे, एम्.ए.; पीएच्.डी; डिप्लोमा इन अर्बन स्टडीज ऑफ डेव्हलपिंग कंट्रीज (लंडन विद्यापीठ), संचालक, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे.

प्रा. ना. तु. गाळकर, एम्.एस्सी., प्राध्यापक व प्रमुख, रसायनशास्त्र विभाग, जानकीदेवी बजाज विज्ञान महाविद्यालय, वर्धा.

प्रा. रा. द. गुप्ते, एम्.एस्सी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, भौतिकी विभाग, रामनारायण रुईया महाविद्यालय, मुंबई.

प्रा. ल. वा. गुर्जर, एम्.ए., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, गणित विभाग, व्हिक्टोरिया ज्युबिली टेक्निकल इन्स्टिट्यूट, मुंबई.

कै. कमल गोखले, एम्.ए.; पीएच्.डी., लेखिका व संशोधिका; प्राध्यापिका, नौरोसजी वाडिया महाविद्यालय, मुंबई.

श्री. ल. दा. गोखले, बी.ई. (सिव्हिल); एम्.आय्.ई., सेवानिवृत्त प्रमुख अभियंता, मुंबई पोर्ट ट्रस्ट, मुंबई.

श्री. वा. पु. गोखले, एम्.एस्सी. (कृषि), सेवानिवृत्त कृषि उपसंचालक, संशोधन आणि शिक्षण, मुंबई विभाग, महाराष्ट्र राज्य कृषिसेवा; वाई.

डॉ. सौ. शोभना ल. गोखले, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्रपाठक, इतिहास व प्राचीन भारतीय संस्कृति, पुणे विद्यापीठ, पुणे.

श्री. श्री. पु. गोखले, बी.एस्सी., लेखक, प्रकाशक, शास्त्रीय उपकरणांचे कारखानदार, सामाजिक आणि राजकीय कार्यकर्ते, पुणे.

डॉ. श्री. ब. गोगटे, बी.एस्सी. (ऑ.); एम्.ए.; पीएच्.डी.; एम्.एड्.; डिप्लोमा, सहसंचालक, इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ एज्युकेशन, पुणे.

श्री. सदाशिव व्ही. गोरक्षकर, एम्.ए.; एल्एल्.बी. (मुंबई); पोस्ट ग्रॅज्युएट डिप्लोमा इन म्यूझिऑलॉजी (बडोदा), डायरेक्टर, प्रिन्स ऑफ वेल्स म्यूझियम, मुंबई.

डॉ. एन्. एस्. गोरेकर, एम्.ए.; पीएच्.डी.; डी.लिट्, प्राध्यापक व प्रमुख, उर्दू, फार्सी व इस्लामी विभाग, सेंट झेवियर्स कॉलेज, मुंबई; संचालक, अंजुमन-इ-इस्लाम उर्दू रिसर्च इन्स्टिट्यूट, मुंबई.

प्रा. स. म. गोळवलकर, एम्.ए.; एल्एल्.बी., व्याख्याता, राज्यशास्त्र विभाग, फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे.

डॉ. गं. ब. ग्रामोपाध्ये, एम्.ए.; पीएच्.डी., मराठीचे सेवानिवृत्त प्रपाठक, अध्यापन-संशोधन केंद्र (मुंबई विद्यापीठ), पणजी (गोवा).

प्रा. प. द. घन, एम्.एस्सी., प्राध्यापक, भौतिकी विभाग, जी. एस्. कॉलेज, खामगाव.

प्रा. सौ. सुशिला प. घन, एम्.एस्सी.; बी.टी., प्राध्यापिका, वनस्पतिविभाग विभाग, जी. एस्. कॉलेज, खामगाव.

श्री. सु. रा. घाटगे, बी.एस्सी., वाई.

डॉ. रा. वि. घाटे, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक व प्रमुख, रसायनशास्त्र विभाग आणि उपप्राचार्य, स. प. महाविद्यालय, पुणे.

कु. प्रतिमा न. चंदाराणा, बीएस्सी. (ऑ.), वाई.

श्री. रा. ना. चव्हाण, लेखक व समाजकार्यकर्ते, वाई.

प्रा. आ. र. चांदेकर, एम्.एस्सी. (गणित); एम्.एस्सी. (सांख्यिकी), प्राध्यापक व प्रमुख, गणित विभाग, सिद्धार्थ कला व विज्ञान महाविद्यालय, मुंबई.

सौ. वासंती रा. चिन्मुळगुंद, एम्.एस्सी., माजी प्राध्यापिका, पेमराज सारडा महाविद्यालय, अहमदनगर; जालना.

डॉ. व. त्रिं. चिपळोणकर, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक व प्रमुख, भौतिकी विभाग, इन्स्टीट्यूट ऑफ सायन्स, मुंबई; पुणे.

प्रा. शं. ल. चोरघडे, एम्.एस्सी., माजी वातावरणविज्ञ, भारतीय हवामान खाते, पुणे.

श्री. मा. ल. चौंडे, बी.ए. (ऑ.), वाई.

डॉ. द. सी. चौगले, एम्.एस्सी. (कृषि) (पुणे); पीएच्.डी. (अमेरिका), संशोधन संचालक कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली.

डॉ. रघुवीर द. चौधरी, एम्.ए.; पीएच्.डी., गुजराती कथा कादंबरीकार व समीक्षक; प्राध्यापक, हिंदी विभाग, गुजरात विद्यापीठ, अहमदाबाद.

कै. रा. मो. चौधरी, बी.एजी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, कृषिविद्या विभाग, कृषि महाविद्यालय, पुणे.

प्रा. वसंत. सु. चौधरी, एम्.ए., (भूगोल); एम्.ए. (अर्थशास्त्र); बी.एड्., प्राध्यापक, भूगोल विभाग, किसन वीर महाविद्यालय, वाई.

डॉ. अशोक चौसाळकर, एम्.ए.; पीएच्.डी., व्याख्याता, राज्यशास्त्र विभाग, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

सौ. नंदा जगताप, बी.ए. (ऑ.), वाई.

श्री. प्रभाकर शंकरराव जठार, बी.ए. (ऑ.); एल्एल्.बी.; संगीत विशारद, सुपरिंटेंडेंट, इंडियन नेव्ही, मुंबई.

श्री. य. कों. जमदाडे, बी.एस्सी. (ऑ.), वाई.

प्रा. प्र. शं. जावडेकर, एम्.एस्सी., प्राध्यापक व प्रमुख, रसायनशास्त्र विभाग, विलिंग्डन महाविद्यालय, सांगली.

प्रा. द. श्री. जोग, एम्.एस्सी. (भौतिकी) (अलाहाबाद), सेवानिवृत्त प्राध्यापक, फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे.

कै. रा. श्री. जोग, एम्.ए., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे.

श्री. व. दा. जोगळेकर, एम्.एस्सी., उपसंचालक, न्याय साहाय्यक वैज्ञानिक प्रयोगशाळा, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

डॉ. अ. कृ. जोशी, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., प्राध्यापक व प्रमुख, प्राणिविज्ञान विभाग, एस्. यू. कॉलेज ऑफ आर्ट्स व एम्. व्ही. कॉलेज ऑफ सायन्स अँड कॉमर्स, अंधेरी (पूर्व), मुंबई.

प्रा. अ. म. जोशी, एम्.ए., माजी प्राध्यापक, मराठी विभाग, व्हिक्टोरिया महाविद्यालय, ग्वाल्हेर व माधव महाविद्यालय, उज्जैन; पुणे.

प्रा. के. ल. जोशी, एम्.एस्सी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, दूरसंदेशवहन अभियांत्रिकी, अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे.

डॉ. गो. वि. जोशी, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., प्राध्यापक व प्रमुख, वनस्पतिविज्ञान विभाग, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

श्रीमती दमयंती जोशी, प्रख्यात कथक नर्तकी व तज्ञ; अभ्यागत नृत्यकला प्राध्यापिका, खैरागढ.

प्रा. ना. गो. जोशी, एम्.एस्सी., प्राध्यापक, लोकमान्य टिळक म्युनिसिपल मेडिकल कॉलेज, मुंबई.

कै. ना. ह. जोशी, आयुर्वेद विशारद, सन्माननीय सल्लागार, आयुर्वेद भवन, मुंबई.

प्रा. पां. ह. जोशी, एम्.एस्सी., प्राध्यापक, पेमराज सारडा महाविद्यालय, अहमदनगर.

डॉ. रा. ना. जोशी, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., प्रपाठक, वनस्पतिविज्ञान विभाग, मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद.

प्रा. रा. भि. जोशी, एम्.ए., सेवानिवृत्त प्राचार्य, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आर्ट्स, सायन्स अँड कॉमर्स कॉलेज, महाड; मुंबई.

सौ. लीना जोशी, बी.एस्सी. (ऑ.), पुणे.

डॉ. वि. सी. जोशी, एम्.ए.; बी.एड्.; पीएच्.डी., व्याख्याता, राज्यशास्त्र विभाग, सरस्वती भुवन शिक्षण संस्थेचे आर्ट्स अँड कॉमर्स महाविद्यालय, औरंगाबाद.

श्री. वेणीमाधवशास्त्री जोशी, आयुर्वेदाचार्य, आयुर्वेदीय चिकित्सा व्यवसाय, मुंबई.

श्री. श्री. बा. जोशी, एम्.ए.; डिप्लि.एस्सी., सहसंपादक व मराठी विभाग संपादक, राष्ट्रीय ग्रंथसूची, कलकत्ता.

कै. व्यं. द. टिळक, एम्.ए.; बी.एड्., अध्यापक, विवेकवर्धिनी महाविद्यालय, हैदराबाद (आंध्र प्रदेश).

प्रा. वि. शं. टेंबे, डी.ई.ई.; डी.एम्.ई.; बी.ई. (इलेक्ट्रिकल); एम्.आय्.ई. (भारत), प्राध्यापक, विद्युत अभियांत्रिकी विभाग, सरकारी तंत्रनिकेतन, कराड.

प्रा. अ. स. टोणगांवकर, एम्.ई.; एम्.आय्.ई., प्राध्यापक, स्थापत्य अभियांत्रिकी विभाग, अभियांत्रिकी महाविद्यालय, कराड.

प्रा. विजया टोणगावकर, एम्.ए., प्राध्यापक व प्रमुख, फ्रेंच विभाग, एल्फिन्स्टन महाविद्यालय, मुंबई.

डॉ. त्र्यं. कृ. टोपे, एम्.ए.; एल्एल्.बी.; एल्एल्.डी., माजी कुलगुरु, मुंबई विद्यापीठ; अॅडव्होकेट, उच्च न्यायालय, मुंबई; सदस्य, महाराष्ट्र राज्य विधि आयोग, मुंबई.

कै. मा. ग. टोळे, एम्.एस्सी.; बी.टी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, भौतिकी विभाग, गोपाळ कृष्ण गोखले महाविद्यालय, कोल्हापूर.

प्रा. आ. रे. डिसूझा, एम्.ए., माजी प्राध्यापक, भूगोल विभाग, सायन्स कॉलेज, कराड; संशोधन अधिकारी, प्रचालन संशोधन विभाग, बडोदे.

कै. वा. रा. ढमढेरे, एम्.बी.बी.एस्., खाजगी वैद्यकीय व्यवसाय, पुणे.

डॉ. ग. वा. तगारे, एम्.ए.; पीएच्.डी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक व शिक्षणाधिकारी, महाराष्ट्र राज्य शिक्षणसेवा, सांगली.

प्रा. गो. रा. तत्त्ववादी, एम्.एस्सी. (कृषि), सेवानिवृत्त प्राध्यापक व प्रमुख, कृषि वनस्पतिविज्ञान विभाग, पंजाबराव कृषि विद्यापीठ, अकोला; नागपूर.

कु. विमल तरटे, बी.ए. (ऑ.), बावधन (ता. वाई).

प्रा. ग. मं. तलगेरी, एम्.एस्सी., प्राध्यापक, कीटकविज्ञान विभाग, कृषि महाविद्यालय, पुणे.

डॉ. प्रमोद तलगेरी, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्राध्यापक, सेंटर ऑफ जर्मन स्टडीज, स्कूल ऑफ लॅंग्वेजिस, जवाहरलाल नेहरू विद्यापीठ, नवी दिल्ली.

श्री. अ. श्री. तांबवेकर, प्रथमवर्ग अभियंता (स्टीम व मोटर), परिवहन मंत्रालय; सदस्य, इन्स्टिट्यूट ऑफ मरिन इंजिनिअर्स (लंडन); माजी प्रमुख अभियंता, सिंदिया स्टीम नेव्हिगेशन कंपनी; भूतपूर्व अभियंता व जहाज निरीक्षक, मर्कटाइल मरिन डिपार्टमेंट, भारत सरकार; प्रमुख व्यवस्थापक, डेंपो इंजिनिअरिंग वर्क्स, जुने गोवे, पणजी (गोवा).

प्रा. मु. शं. तांबे, बी.एस्सी. (इंजिनिअरिंग), माजी प्राध्यापक, यांत्रिक अभियांत्रिकी विभाग, नेव्हल कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, आय्.एन्.एस्. शिवाजी, लोणावळा; वाराणसी (उत्तर प्रदेश).

डॉ. रा. वा. ताम्हनकर, एम्.एस्सी. (मुंबई); पीएच्.डी. (पॅरिस), अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, मिश्रधातू निगम लि., सुपर अलॉयज् प्रॉजेक्ट, हैदराबाद (आंध्र प्रदेश).

डॉ. मो. द. तावडे, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्राध्यापक, भूगोल विभाग, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

प्रा. मु. म. थत्ते, एम्.एस्सी., सेवानिवृत्त उपप्राचार्य व प्रमुख, रसायनशास्त्र विभाग, मुळजी जेठा महाविद्यालय, जळगाव.

श्री. र. कों. दळवी, बी.ए. (ऑ.), वाई.

डॉ. रा. ना. दांडेकर, एम्.ए.; पीएच्.डी., संस्कृतचे गुणश्री प्राध्यापक, पुणे विद्यापीठ; मानसेवी सचिव, भांडारकर प्राच्यविद्या संशोधन मंदिर, पुणे.

डॉ. कुंजबिहारी दास, एम्.ए.; पीएच्.डी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक (ओडिया), रेव्हेन्शॉ कॉलेज, कटक (ओरिसा); विद्यापीठ अनुदान आयोग पुरस्कृत प्राध्यापक.

डॉ. वि. गो. दिघे, एम्.ए.; पीएच्.डी., सेवानिवृत्ती वरिष्ठ संशोधन अधिकारी, शिक्षा मंत्रालय, नवी दिल्ली; मुंबई.

प्रा. चं. ग. दीक्षित, डी.एम्.ई.ई., सेवानिवृत्त प्रमुख, यांत्रिक अभियांत्रिकी विभाग, सरकारी तंत्रनिकेतन, पुणे.

प्रा. प्र. ना. दीक्षित, एम्.ए., प्राध्यापक, मराठी विभाग, मुधोजी महाविद्यालय, फलटण.

श्री. विजय दीक्षित, जी.डी. (आर्किटेक्चर), सल्लागार व वास्तुविशारद, लेखक, नासिक.

कै. वि. मा. दीक्षित-पटवर्धन, एम्.एस्सी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, उपप्राचार्य व प्रमुख, रसायनशास्त्र विभाग, इस्माईल युसूफ कॉलेज, मुंबई; नासिक रोड.

श्री. हे. वि. दीक्षित, डी.एम्.ई.ई. (कोअर ऑफ सिग्नल्स), निवृत्त लेफ्ट. कर्नल, पुणे.

डॉ. श्री. गं. दीक्षित, जी.बी.व्ही.सी., सेवानिवृत्त प्रभारी उपसंचालक, पशुवैद्यकीय जैव पदार्थ निर्मिती संस्था, पुणे; बंगलोर (कर्नाटक).

डॉ. चंदुलाल गं. दुबे, एम्.ए.; पीएच्.डी.; डी.लिट्., प्राध्यापक व प्रमुख हिंदी विभाग, कर्नाटक विद्यापीठ, धारवाड (कर्नाटक).

श्री. मो. रा. देव, बी.एस्सी. (व्हेटरनरी), संशोधन अधिकारी, पशुवैद्यकीय जैव पदार्थ निर्मिती संस्था, पुणे.

डॉ. शां. भा. देव, एम्.ए.; पीएच्.डी., संचालक, डेक्कन कॉलेज अँड पोस्ट ग्रॅज्युएट रिसर्च इन्स्टिट्यूट, पुणे.

श्री. स. ग. देव, बी. ए. (ऑ.); एम्.एस्सी., सेवानिवृत्त अधिकारी, सेंच्युरी रेयॉन, कल्याण.

प्रा. वा. चिं. देवधर, एम्.ए.; बी.म्युझिक, उपप्राचार्य, चिंतामणराव कॉलेज ऑफ कॉमर्स, सांगली.

डॉ. शं. वा. देवधर, एस्.टी.सी.; हिंदी साहित्य रत्न; एच्.आर्.एम्.पी.; योग टीचर्स डिप्लोमा, सेवानिवृत्त मुख्याध्यापक व शिक्षण अधिकारी, मुंबई महानगरपालिका शिक्षण खाते, मुंबई.

श्री. मा. ग. देवभक्त, जी.डी. आर्च; ए.आर्.आय्.; बी.ए., वास्तुशास्त्रज्ञ, तांत्रिक शिक्षण संचालनालय; महाराष्ट्र शासन पुरस्कृत प्राध्यापक (१९६६-७२), मुंबई.

प्रा. अरविंद देशपांडे, एम्.ए., प्रपाठक, इतिहास विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे.

प्रा. कृ. के. देशपांडे, एम्.ए., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, गणित विभाग, अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे; नासिक रोड.

डॉ. चं. धुं. देशपांडे, एम्.ए.; डी.लिट्., सेवानिवृत्त प्रमुख, भूगोल विभाग, मुंबई विद्यापीठ; माजी शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

श्री. ज. र. देशपांडे, बी.एस्सी. (ऑ.) शाखाधिकारी, बँक ऑफ महाराष्ट्र, हाडोळती ता. अहमदपूर (जि. उस्मानाबाद).

डॉ. ना. र. देशपांडे, एम्.ए.; एल्एल्.बी. (मुंबई); ए.एम्.; पीएच्.डी. (कोलंबिया), सेवानिवृत्त प्राध्यापक व प्रमुख, राज्यशास्त्र विभाग, नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

श्री. वामनराव हरि देशपांडे, एफ्.सी.ए., संगीततज्ञ व लेखक, चार्टर्ड अकौंटंट व ज्येष्ठ भागीदार, मे. बाटलीबोर्ड अँड पुरोहित चार्टर्ड अकौंटंटस्, मुंबई.

श्री. वासू देशपांडे, एम्.ए.; बी.एड्.; राष्ट्रभाषा विशारद, लेखक व मुख्याध्यापक, रावसाहेब पटवर्धन विद्यालय, पुणे.

डॉ. स. ह. देशपांडे, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्राध्यापक, कृषि अर्थशास्त्र, अर्थशास्त्र विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई; संपादक, समाज प्रबोधन पत्रिका, पुणे.

प्रा. ज्ञा. मा. देशपांडे, एम्.एस्सी., प्राध्यापक व प्रमुख, रसायनशास्त्र विभाग, एल्फिन्स्टन महाविद्यालय, मुंबई.

डॉ. य. वि. देशमुख, बी.एस्सी.; एम्.ई. (धातुविज्ञान); एम्.ई. (यांत्रिक); पीएच्.डी.; ए.एम्.आय्.ई., प्राध्यापक व प्रमुख, धातुविज्ञान व उत्पादन अभियांत्रिकी विभाग, सरकारी तंत्रनिकेतन, पुणे.

प्रा. गि. द. देशिंगकर, बी.ए. (ऑ.) (लंडन); एम्.ए. (येल), प्राध्यापक, चिनी इतिहास, भाषा व वाङ्मय; सल्लागार संपादक, 'चायनीज रिपोर्ट', नवी दिल्ली.

डॉ. शांतिनाथ देसाई, एम्.ए.; पीएच्.डी.; पी.जी.डिप्. (लीड्स), कन्नड कथा-कादंबरीकार; प्राध्यापक व प्रमुख, इंग्रजी विभाग, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

प्रा. व्यं. वि. द्रविड, एम्.ए., प्राध्यापक, हिंदी विभाग, राजाराम महाविद्यालय, कोल्हापूर.

श्री. भा. वि. धारप, बी.ई., चित्रपटतंत्रज्ञ, वितरक, निर्माते; चित्रपटविषयक अभ्यासक, लेखक; मालक, अलका टॉकीज, पुणे.

प्रा. य. ज. धारूरकर, एम्.ए. (इतिहास); एम्.ए. (राज्यशास्त्र); एम्.एड्.; एल्एल्.बी.; डी.पी.एड्., निवृत्त प्राध्यापक, फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे.

श्री. रा. रा. धुमाळ, बी.एस्सी. (कृषि), वाई.

श्री. ए. रा. धोंगडे, बी.ए.; बी.कॉम्. (लंडन), सेवानिवृत्त शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

प्रा. म. वा. धोंड, एम्.ए.; एल्एल्.बी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, मराठी विभाग, एल्फिन्स्टन महाविद्यालय; सेवानिवृत्त संचालक, मराठी संशोधन मंडळ, मुंबई; माजी संपादक, 'मराठी वाङ्मयकोश', मुंबई.

डॉ. सैय्यद नईमुद्दीन, एम्.ए.; पीएच्.डी., सेवानिवृत्त प्राचार्य, विदर्भ महाविद्यालय, अमरावती; सदस्य, मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ.

श्री. व. वि. नगरकर, एम्.ए.; आय्.पी.एस्., कमांडंट, जनरल होमगाडर्स व डायरेक्टर, सिव्हिल डिफेन्स, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

डॉ. म. कृ. नाईक, एम्.ए.; पीएच्.डी.; ए.एम्. (पेनसिल्व्हेनिया), प्राध्यापक व प्रमुख, इंग्रजी विभाग, कर्नाटक विद्यापीठ, धारवाड (कर्नाटक).

श्री. सु. व. नाईक, बी.एस्सी.; एल्एल्.बी., सहाय्यक न्यायाधीश व अपर सत्र न्यायाधीश, कोल्हापूर.

डॉ. मो. ना. नातू, बी.एस्सी.; एम्.बी.बी.एस्., मुख्यालय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, भारत स्काऊट व गाईड, मुंबई; पुणे.

श्री. म. का. नायकवडी, बी.एस्सी. (ऑ.); बी.एड., शिक्षक, द्रविड हायस्कूल, वाई.

श्री. य. रा. नेने, एम्.एस्सी., सेवानिवृत्त अधिकारी, भारतीय हवामान खाते; सदस्य, ज्योतिर्विद्या परिसंस्था, पुणे.

प्रा. व. प्र. नेरलेकर, एल्एल्.बी., माजी प्राध्यापक, लॉ. कॉलेज; वकील, पुणे.

श्री. बाळ ज. पंडित, एम्.ए.; एल्एल्.बी.; साहित्य विशारद, क्रीडासमीक्षक व लेखक, आकाशवाणीवरील क्रिकेट समालोचक व रणजी क्रिकेटपटू, पुणे.

सौ. भाग्यश्री अ. पंडित, बी.ए.; डिप्लोमा इन जर्नलिज्म, वाई.

डॉ. अ. द. पटवर्धन, बी.ई. (सिद्धिल) (पुणे); एम्.ई. (सिद्धिल) (मुंबई); पीएच्.डी. (एंजिनिअरिंग अँड टेक्नॉलॉजी) (नागपूर), वरिष्ठ तांत्रिक व्यवस्थापक, अँसोसिएटेड इंडस्ट्रियल कन्सलटंटस् पोल्युशन कंट्रोल डिव्हिजन, मुंबई.

डॉ. अ. वि. पटवर्धन, बी.एस्सी. (ऑ.); बी.एस्सी. (टेक्.); पीएच्.डी. (टेक्.), संशोधन विभाग, सीबा रिसर्च सेंटर, मुंबई.

प्रा. ग. कृ. पटवर्धन, एम्.एस्सी. (बनारस); एम्.ए. (कॅम्ब), सेवानिवृत्त प्राध्यापक व प्रमुख, गणित विभाग, इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स, नागपूर.

प्रा. म. गं. पटवर्धन, एम्.ए.; एम्.एड.; डी.पी.एड.; प्राचार्य, चंद्रशेखर आगाशे शारिरिक शिक्षण महाविद्यालय, पुणे.

प्रा. मा. बा. पटवर्धन, एम्.ए., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, संस्कृत व प्राकृत भाषा-साहित्य विभाग, फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे.

कै. वि. भा. पटवर्धन, बी.ए.; एल्एल्.बी., अधिवक्ता, हायकोर्ट, वाई.

सौ. शुभदा अ. पटवर्धन, एम्.एस्.ए.एम्. (गुजरात आयुर्वेद विद्यापीठ), खाजगी वैद्यकीय व्यवसाय, मुंबई.

डॉ. सौ. सरिता अ. पटवर्धन, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., शास्त्रीय संशोधिका, नॅशनल केमिकल लॅबोरेटरी, पुणे.

कै. सी. व्ही. पद्मनाभन, माजी औद्योगिक निरीक्षक, उद्योग संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.

प्रा. वसंत परब, जी.डी.आर्ट (पेंटिंग), अधिष्ठाता, शासकीय कला महाविद्यालय, औरंगाबाद.

श्री. नरेश परळीकर, एम्.ए.; बी.एड., संपादक, मराठी विभाग, नॅशनल बुक ट्रस्ट इंडिया, नवी दिल्ली.

प्रा. प्र. ना. परांजपे, एम्.ए.; एम्.लिट्.; पदव्युत्तर आंग्लभाषा अध्यापन पदविका, प्रपाठक, वृत्तपत्र विद्या विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे.

प्रा. य. रा. परांजपे, एम्.एस्सी., प्राध्यापक, भौतिकी विभाग, विदर्भ महाविद्यालय, अमरावती.

डॉ. स. य. परांजपे, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी.; एफ्.ए.झेड्.; डी.ए.एस्.एफ्. (मुंबई), प्राध्यापक, प्राणिविज्ञान विभाग व प्रमुख, जीवविज्ञान विभाग, मॉडर्न कॉलेज, पुणे; खाजगी वैद्यकीय व्यवसाय, पुणे.

डॉ. आ. शं. परांडेकर, बी.ए.एम्.एस्. (पुणे), खाजगी वैद्यकीय व्यवसाय, कोल्हापूर.

कै. शं. आ. परांडेकर, एम्.एस्सी., सेवानिवृत्त प्राचार्य, जनता महाविद्यालय (देवचंद कॉलेज), अर्जुननगर; (जि. कोल्हापूर) सेवानिवृत्त प्राध्यापक, राजाराम महाविद्यालय, कोल्हापूर.

कै. म. प. पांडे, पीएच्.डी., प्रपाठक व प्रमुख, रशियन विभाग, सेंट्रल इन्स्टिट्यूट ऑफ इंग्लिश अँड फॉरिन लॅंग्वेजिस्, हैदराबाद (आंध्र प्रदेश).

डॉ. अ. व्यं. पाटील, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., प्राध्यापक, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी (जि. अहमदनगर).

सौ. विमला पाटील, बी.ए. (ऑनर्स); एल्एल्.बी.; डिप्लोमा इन जर्नलिझम (लंडन), संपादिका, 'फेमिना' पाक्षिक, मुंबई.

डॉ. शा. दा. पाटील, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., प्राध्यापक, वनस्पतिविज्ञान व सूक्ष्मजीवविज्ञान विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे.

प्रा. शि. ज्ञा. पाटील, एम्.एस्सी., प्राचार्य, सायन्स कॉलेज, सातारा.

श्री. ह. चिं. पाटील, बी.एजी., सेवानिवृत्त अधीक्षक, शेतकी शाळा (मांजरी); निरीक्षक, शेतकी शाळा, मुंबई राज्य; पुणे.

डॉ. श. पु. पाठक, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., प्राध्यापक, रसायनशास्त्र विभाग, फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे.

डॉ. के. वि. पानसे, बी.एस्सी.; पीएच्.डी.; बी.टी.; एम्.एड्.; डी.पी.एड्., प्राध्यापक, शिक्षणशास्त्र संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

प्रा. र. ग. पानसे, एम्.ए.; एल्एल्.बी., प्राध्यापक व प्रमुख, अर्थशास्त्र विभाग, श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई.

श्री. वि. चिं. पावगी, बी.एस्सी. (कृषि), वाई.

श्री. का. ग. पित्रे, एम्.ए., ब्रिगेडियर (निवृत्त), प्रमुख, संरक्षणशास्त्र विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे.

कै. श्री. व्यं. पुणतांबेकर, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., प्राध्यापक, डिपार्टमेंट ऑफ केमिकल टेक्नॉलॉजी, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

प्रा. वा. ल. पुरोहित, एम्.एस्सी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, भौतिकी विभाग, फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे.

कै. अ. द. पुसाळकर, एम्.ए.; एल्एल्.बी.; पीएच्.डी., सेवानिवृत्त संचालक व प्राध्यापक, भांडारकर प्राच्यविद्या संशोधन मंदिर, पुणे; माजी उपसंचालक तथा उपसंपादक, इतिहास विभाग व इतिहास ग्रंथमाला, भारतीय विद्याभवन, मुंबई.

डॉ. सु. न. पेंडसे, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्राध्यापक, संस्कृत विभाग, विदर्भ महाविद्यालय, अमरावती.

प्रा. कु. का. दि. पेण्डरकर, एम्.ए.; बी.टी., प्राध्यापिका, गणित विभाग, एल्फिन्स्टन महाविद्यालय, मुंबई.

प्रा. रा. ना. पोखरकर, एम्.एस्सी. (कृषि); रा. भा. प्रवीण, प्राध्यापक, कीटकविज्ञान विभाग, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी (अहमदनगर).

प्रा. चं. रा. पोतनीस, एम्.ए., प्राचार्य, मुळजी जेठा महाविद्यालय, जळगाव.

कै. ना. ह. फडके, एम्.ए., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, गणित विभाग, कीर्ति महाविद्यालय, मुंबई.

डॉ. भालचंद्र फडके, एम्.ए.; बी.टी.; पीएच्.डी., अधिव्याख्याता, मराठी विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे.

प्रा. वि. शं. फडके, एम्.एस्सी., प्राध्यापक, भूगोल विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

प्रा. ना. अ. फडणीस, एम्.एस्सी. (कृषि), माजी प्राध्यापक व प्रमुख, उद्यानविज्ञान विभाग, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी (अहमदनगर).

प्रा. मो. पुं. फाटक, एम्.एस्सी., प्राचार्य व प्रमुख, भौतिकी विभाग, डॉ. दातार विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय व डॉ. बेहेरे मानव्य महाविद्यालय, चिपळूण.

श्री. धै. शं. फाळके, बी.एस्सी. (ऑ.), सातारा रोड (ता. कोरेगाव).

प्रा. अ. अ. अ. फौजी, एम्.ए. (कॅम्ब्रिज); बार अॅट लॉ, माजी प्राचार्य, गव्हर्नमेंट लॉ कॉलेज, मुंबई; भारतीय राजदूत (ईजिप्त); अभ्यागत प्राध्यापक, मॅक्गिल विद्यापीठ (कॅनडा), केंब्रिज विद्यापीठ (इंग्लंड), लॉस अँजेल्स विद्यापीठ (कॅलिफोर्निया); मानसेवी सदस्य, अरेबिक अकादमी, दमास्कस, कॅरो; सदस्य, केंद्रीय लोकसेवा आयोग, दिल्ली; मुंबई.

डॉ. बाळ फोंडके, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी. (लंडन), प्रमुख, प्रारण जीवविज्ञान व व्यावसायी आरोग्य विभाग (वैद्यकीय प्रभाग), भाभा अॅटॉमिक रिसर्च सेंटर, तुर्भे, मुंबई.

डॉ. चंद्रकांत बांदिवडेकर, एम्.ए.; पीएच्.डी., अधिव्याख्याता, हिंदी विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे.

प्रा. प्र. म. बांदिवडेकर, एम्.ए., अधिव्याख्याता, राज्यशास्त्र विभाग, रामनारायण रुईया महाविद्यालय, मुंबई.

डॉ. गं. वि. बापट, एम्.ए.; पीएच्.डी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, इंग्रजी विभाग, नौरोसजी वाडिया महाविद्यालय, पुणे.

कै. ग. कृ. बापट, किलोस्कर ऑइल एंजिन्स लि., पुणे.

डॉ. भ. ग. बापट, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्रपाठक, गोखले अर्थशास्त्र संस्था, पुणे.

कै. श्री. ह. बापट, जी.बी.व्ही.सी. (मुंबई), सेवानिवृत्त पशुसंवर्धन उपसंचालक, पुणे.

डॉ. सरोजिनी बाबर, एम्.ए.; पीएच्.डी., संपादिका, समाजशिक्षण माला, पुणे.

डॉ. वा. द. बेंद्रे, एम्.ए.; बी.एड.; पीएच्.डी., प्रपाठक व प्रमुख, कन्नड विभाग, किटेल कॉलेज, धारवाड (कर्नाटक).

डॉ. वि. द. बोरकर, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., प्राध्यापक, भूविज्ञान विभाग, फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे.

डॉ. मु. नि. बोरले, बी.एस्सी. (कृषि); आय्.ए.आर्.आय्.; पीएच्.डी., प्राध्यापक व प्रमुख, कीटकविज्ञान विभाग, पंजाबराव कृषि विद्यापीठ, अकोला.

श्री. सु. व. बोरटे, बी.ए.(ऑ.), वाई.

प्रा. रा. र. बोरूडे, एम्.ए., अधिव्याख्याता, मानसशास्त्र विभाग, ज्ञानविज्ञान महाविद्यालय, औरंगाबाद.

कु. माधुरी ब्रह्मे, एम्.ए., वाई.

श्री. गुलाबदास ब्रोकर, बी.ए., गुजराती लेखक, मुंबई.

डॉ. गो. के. भट, एम्.ए.; पीएच.डी., सेवानिवृत्त संचालक, भांडारकर प्राच्यविद्या संशोधन मंदिर, पुणे.

कृ. नलिनी भट, एम्.एस्सी., माजी संपादन साहाय्यक, मराठी विश्वकोश, वाई; पुणे.

प्रा. अ. के. भागवत, एम्. ए., सेवानिवृत्त प्राचार्य, किसन वीर महाविद्यालय, वाई; पुणे.

प्रा. अ. वि. भागवत, एम्.ए., प्राध्यापक, भूगोल विभाग, फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे.

श्रीमती दुर्गा भागवत, एम्.ए., लेखिका, मुंबई.

प्रा. नलिनी भागवत, एम्.ए.; जी.डी.आर्ट; ए.एम्., साहाय्यक अधिव्याख्याती, सर जे. जे. स्कूल ऑफ आर्ट, मुंबई.

डॉ. व. य. भागवत, एम्.एस्सी. (कृषि); पीएच.डी., प्राचार्य, आनंद निकेतन कृषि महाविद्यालय, वरोरा (जि. चंद्रपूर).

कै. य. ना. भाट, एम्.एस्सी.; बी. ए.; बी.टी., प्राध्यापक, कोल्हापूर.

डॉ. सौ. कमल य. भालेराव, एल्.सी.पी.एस्. (मुंबई), खाजगी वैद्यकीय व्यवसाय, वाई.

डॉ. य. त्र्यं. भालेराव, एम्.बी.बी.एस्., खाजगी वैद्यकीय व्यवसाय, वाई.

प्रा. श्री. द. भावे, बी.ए.; एम्.एस्सी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक व प्रमुख, भौतिकी विभाग व उपप्राचार्य, स. प. महाविद्यालय, पुणे.

कै. ब. वा. भिडे, एम्.एस्सी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, रसायनशास्त्र विभाग, स. प. महाविद्यालय, पुणे.

डॉ. र. द. भिडे, एम्.एस्सी.; पीएच.डी., प्राध्यापक, भौतिकी विभाग, फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे.

डॉ. वि. प. भिडे, बी.एस्सी. (कृषि); पीएच.डी. (मुंबई); पीएच.डी. (आयोवा), सेवानिवृत्त अधीक्षक कृषि अधिकारी, कृषि विभाग, महाराष्ट्र राज्य व माजी प्राचार्य, कृषि महाविद्यालय, पुणे.

डॉ. वि. वि. भिडे, एम्.ए.; पीएच.डी.; काव्यतीर्थ; याज्ञिकचूडामणि; श्रौतालंकार, प्रपाठक, संस्कृत विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे.

डॉ. सुभाष भेण्डे, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्राध्यापक व प्रमुख, अर्थशास्त्र विभाग, कीर्ति महाविद्यालय, मुंबई; सदस्य, मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ.

श्री. प्र. बा. भोईटे, बी.एस्सी. (ऑ.); बी.एड., शिक्षक, श्री सिद्धेश्वर हायस्कूल, तडवळे समंत (ता. कोरेगाव, जि. सातारा.).

श्री. दौलतराव भोसले, बी.ए. (ऑनर्स), माजी विधान परिषद सदस्य; लेखक, शिक्षण क्षेत्रातील कार्यकर्ता, मुंबई.

प्रा. भा. ल. भोळे, एम्.ए., अधिव्याख्याता, राज्यशास्त्र विभाग, नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

डॉ. मु. वि. भोळे, एम्.बी.बी.एस्.; एम्.डी., व्याख्याता व प्रमुख, शास्त्रीय संशोधन विभाग, जी. एस्. कॉलेज ऑफ योग, कैवल्यधाम समिती, लोणावळा.

प्रा. रा. म. मराठे, एम्.ए.; एल्एल्.बी.; एम्.एड., सेवानिवृत्त प्राचार्य, कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, धुळे.

प्रा. मु. का. महाजन, एम्.एस्सी., प्राध्यापक, वनस्पतिविज्ञान विभाग, विदर्भ महाविद्यालय, अमरावती.

प्रा. श्री. द. महाजन, एम्.एस्सी., प्राध्यापक व प्रमुख, वनस्पतिविज्ञान विभाग, गोपाळ कृष्ण गोखले महाविद्यालय, कोल्हापूर.

प्रा. म. बा. मांडके, एम्.एस्सी., अधिव्याख्याता, मानवशास्त्र विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे.

सौ. चतुरा मांडरे, एम्.ए., वाई.

डॉ. म. श्री. माटे, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्रपाठक, प्राचीन भारतीय इतिहास व संस्कृति आणि पुरातत्त्वविद्या, डेक्कन कॉलेज, पुणे.

श्री. वि. स. माडीवाले, माजी सहसंपादक, 'केसरी'; पत्रकार, पुणे.

श्री. अ. गो. मायदेव, बी.ई.; एम्.आय्.ई. (भारत), सेवानिवृत्त अभियंता, पुणे.

डॉ. वा. वि. मिराशी, एम्.ए.; सन्मान्य डी.लीट्. (मुंबई, सागर व नागपूर), सेवानिवृत्त प्राचार्य व प्राध्यापक, संस्कृत विभाग, विदर्भ महाविद्यालय, अमरावती; भूतपूर्व सन्मान्य संचालक, पदव्युत्तर विभाग (मानव्य शाखा); सन्मान्य प्राध्यापक, प्राचीन भारतीय इतिहास आणि संस्कृति, नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

डॉ. नरेंद्र मिश्र, एम्.ए. (विश्वभारती); पीएच्.डी., प्राध्यापक (ओडिया), विश्वभारती, शांतिनिकेतन (प. बंगाल).

प्रा. रा. के. मुटाटकर, एम्.ए., प्रपाठक व प्रमुख, मानवशास्त्र विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे.

डॉ. म. अ. मेहेंदळे, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्राध्यापक, संस्कृत विभाग, डेक्कन कॉलेज, पुणे.

श्री. वि. वि. मोडक, परकीय भाषा प्रमाणपत्र, सभासद, प्रशासक मंडळ, ज्योतिर्विद्या परिसंस्था, पुणे.

डॉ. रा. शा. मोरखंडीकर, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्रपाठक, राज्यशास्त्र विभाग, मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद.

प्रा. विश्वास यंदे, जी.डी. आर्ट (ड्रॉइंग अँड पेंटिंग), प्राध्यापक व प्रमुख, रेखा व चित्रकला शाखा, सर जे. जे. कला महाविद्यालय, मुंबई.

श्री. ह. व्यं. यार्दी, बी.एजी.; बी.टी., सेवानिवृत्त शिक्षक, द्रविड हायस्कूल, वाई.

डॉ. टी. टी. रघुनाथन्, एम्.ए.; एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., प्राध्यापक, गणित विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे.

डॉ. गं. वा. रहाळकर, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., शास्त्रज्ञ, जीवविज्ञान व कृषिविज्ञान विभाग, भाभा अॅटॉमिक रिसर्च सेंटर, तुर्भे, मुंबई.

प्रा. म. रा. राईलकर, एम्.एस्सी. (गणित); एम्.एस्सी. (सांख्यिकी), प्राध्यापक व प्रमुख, गणित विभाग आणि उपप्राचार्य, स. प. महाविद्यालय, पुणे.

डॉ. अ. चिं. रानडे, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., प्राध्यापक, रसायनशास्त्र विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे.

प्रा. अशोक रानडे, एम्.ए.; एलएल्.बी.; संगीताचार्य, संचालक, मुंबई विद्यापीठ, संगीत केंद्र, मुंबई.

डॉ. द. र. रानडे, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी.; एफ्.ई.एस्.आय्, प्रपाठक, प्राणिविज्ञान विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे.

डॉ. पंढरीनाथ रानडे, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्रपाठक, इतिहास विभाग, मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद.

प्रा. एल्. ए. रॉड्रिगज, प्राध्यापक, डेंपे कॉलेज ऑफ आर्टस् अँड सायन्स, पणजी (गोवा).

प्रा. स. के. रुईकर, एम्.एस्सी. (कृषि), प्राध्यापक, वनस्पति विकृतिविज्ञान, कृषि महाविद्यालय, कोल्हापूर.

डॉ. प्र. वा. रेगे, एम्.ए.; एलएल्.एम्.; पीएच्.डी. (लंडन), प्राचार्य, न्यू लॉ कॉलेज, मुंबई.

डॉ. म. शं. रेगे, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी.; एफ्.ए.ई.बी., प्राध्यापक व प्रमुख, प्राणिविज्ञान विभाग, इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स, मुंबई.

प्रा. मे. पुं. रेगे, एम्.ए., माजी प्राचार्य, प्राध्यापक व प्रमुख, तत्त्वज्ञान विभाग, कीर्ति महाविद्यालय, मुंबई; कार्यकारी संपादक, 'नवभारत' मासिक, वाई; सदस्य, मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ; प्रमुख, पारीख सेंटर फॉर एज्युकेशनल स्टडीज, मुंबई.

डॉ. वा. वि. लवाटे, बी.एस्सी. (ऑ.); बी.एस्सी. (टेक्.); पीएच्.डी. (टेक्.), उत्पादन व्यवस्थापक, हेक्स्ट फार्मास्युटिकल लि., मुंबई.

डॉ. प्र. ग. लाळे, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्रपाठक, संस्कृत विभाग, उस्मानिया विद्यापीठ, हैदराबाद (आंध्र प्रदेश).

प्रा. ग. ह. लिमये, एम्.ई. (इलेक्ट्रिकल), प्राध्यापक, विद्युत् अभियांत्रिकी विभाग, अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे.

कै. दि. ह. लिमये, एम्.ए., पुणे.

श्री. रा. के. लेले, बी.ए.; डिप्लिब्., पत्रकार, माजी सहसंपादक, 'महाराष्ट्र टाइम्स' व माजी ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधिमंडळ ग्रंथालय, मुंबई.

डॉ. रा. द. लेले, प्राध्यापक, मेडिकल कॉलेज, नागपूर.

डॉ. हि. तु. लोखंडे, बी.एस्सी.; एम्.एस्सी. (टेक्.); पीएच्.डी., युनेस्को स्कॉलर (रशिया), प्राध्यापक, डिपार्टमेंट ऑफ केमिकल टेक्नॉलॉजी, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

प्रा. सुरेंद्र वडगावकर, एम्.ए. (मुंबई); सर्टिफिकेट (हायडेलबर्ग), नृत्य-कलावंत, नृत्यशिक्षक, संस्थापक व चालक, किंकिणीवृंद नृत्यालय, पुणे व मुंबई; प्राध्यापक, जर्मन विभाग, रूपारेल कॉलेज, मुंबई.

डॉ. सौ. श्यामला सु. वनारसे, एम्.ए.; पीएच्.डी., पुणे.

डॉ. श्री. भा. वर्णेकर, एम्.ए.; डी.लिट., प्रमुख, संस्कृत विभाग, नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

डॉ. चंद्रकांत वर्तक, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्रपाठक, मराठी विभाग, श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई.

डॉ. वसंत कृष्ण वन्हाडपांडे, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्राध्यापक व प्रमुख, मराठी विभाग, हिस्लॉप कॉलेज, नागपूर.

डॉ. दि. मु. वाघ, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्राध्यापक व प्रमुख भूगोल विभाग, स. प. महाविद्यालय, पुणे.

श्री. बापू वाटवे, संपादक, 'मयूरपंख' व 'कथालक्ष्मी'; अनुबोधपट दिग्दर्शक, पटकथा-संवाद लेखक, पुणे.

श्री. वि. स. वाळिंबे, बी.ए. (ऑ.), पत्रकार व लेखक, प्रकाशन अधिकारी, इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ एज्युकेशन, पुणे.

प्रा. प्र. भ. वैद्य, एम्.एस्सी., प्राध्यापक व प्रमुख, वनस्पतिविज्ञान विभाग, आर्. वाय्. के. सायन्स कॉलेज, नासिक.

कै. अ. भि. शहा, एम्.एस्सी. (मुंबई); एम्.एस्सी. (पुणे), मानद प्राध्यापक, इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ एज्युकेशन, पुणे; संचालक, प्राज्ञपाठशाळा, पुणे केंद्र; अध्यक्ष, इंडियन सेक्युलर सोसायटी; संपादक, 'द सेक्युलरिस्ट' व 'न्यू क्वेस्ट' द्वैमासिक, पुणे.

प्रा. मो. गु. शहा, बी.ई. (सिंहिल); एफ्.आय्.ई.; एफ्.आय्.व्ही.; एम्.आय्.जी.एस्.; एम्.आय्.एस्.टी.ई.; आय्.आर्.एस्.ई.आय्.ए.एस्; एम्.आय्.टी. (अमेरिका), प्राचार्य अभियांत्रिकी महाविद्यालय, औरंगाबाद.

श्रीमती नर्मदा शहाणे, एम्.ए., सिनियर रिसर्च असिस्टंट, फिल्म अँड टेलिव्हिजन इन्स्टीट्यूट, पुणे.

श्री. मो. ज्ञा. शहाणे, बी.ए.(ऑ.); विशेष अध्ययन, टोरॉटो विद्यापीठ, टोरॉटो (कॅनडा); निवृत्त संपर्काधिकारी, परराष्ट्र संबंध मंत्रालय, भारत सरकार; माजी संचालक, वृत्तपत्रविद्या विभाग, पुणे विद्यापीठ; सदस्य, महाराष्ट्र राज्य भाषा सल्लागार मंडळ, पुणे.

कै. शा. वि. शहाणे, एम्.ए.; एस्.टी.सी.; राष्ट्रभाषा कोविद, सेवानिवृत्त मुख्याध्यापक, पुणे.

श्री. र. रू. शाह, एम्.ए.; एलएल्.बी., माजी सहसंपादक, मराठी विश्वकोश, वाई; पुणे.

श्री. मा. कृ. शिंदे, जे.पी., सेवानिवृत्त कॅप्टन; माहितीपट निर्माता, दिग्दर्शक, निवेदक आणि माजी पत्रकार, मुंबई.

डॉ. शा. ना. शिरोडकर, बी.एस्सी.; एम्.बी.बी.एस्.; एम्.एस्सी. (मेडिकल), प्राध्यापक, शरीरक्रियाविज्ञान, बी. जे. मेडिकल कॉलेज, पुणे.

प्रा. सु. स. शिरोडकर, एम्.एस्सी.; प्राध्यापक व प्रमुख, भौतिकी विभाग, श्री वारणा महाविद्यालय, वारणानगर.

श्री. अ. वा. शेंडे, एम्.एस्सी., साहाय्यक अभियंता, आकाशवाणी (विविध भारती), मुंबई.

कु. रुक्साना महमूदमियाँ शेख, एम्.ए., वाई.

प्रा. बा. ग. शेजवलकर, एम्.एस्सी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, रसायनशास्त्र विभाग, रुपारेल कॉलेज, मुंबई.

कै. ना. स. श्रीखंडे, बी.ए.; एल्एल्.बी., सेवानिवृत्त डिस्ट्रिक्ट आणि सेशनस जज; माजी अधिव्याख्याता, विधि महाविद्यालय, बेळगाव; मुंबई.

डॉ. श. शं. श्रीखंडे, बी.एस्सी. (ऑ.); पीएच्.डी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, गणित विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई; नागपूर.

श्री. का. श्री. श्रीनिवासाचार्य, राष्ट्रभाषा विशारद (हिंदी); विद्वान (तमिळ व संस्कृत), वृत्तपत्रकार, लेखक व साहाय्यक संपादक, 'कलैमहळ', मद्रास.

प्रा. बाबुराव सडवेलकर, जी.डी. आर्ट (पेंटिंग); आर्ट एज्युकेशन (अमेरिका), व्यावसायिक चित्रकार, भूतपूर्व प्राध्यापक, सर जे. जे. स्कूल ऑफ आर्ट, मुंबई; कला संचालक, कला संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

डॉ. अ. ब. सप्रे, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., प्रपाठक, वनस्पतिविज्ञान विभाग, मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद.

श्री. गो. वि. सप्रे, बी. ई., सेवानिवृत्त संचालक, तंत्रशिक्षण विभाग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

कै. दि. द. समर्थ, बी.एस्सी., सेवानिवृत्त प्राध्यापक, प्राणिविज्ञान विभाग, फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे.

डॉ. मनोहरराय सरदेसाय, एम्.ए. (मुंबई); डी.लिट्. (पॅरिस), प्रमुख, फ्रेंच विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

डॉ. सत्येंद्रनाथ सर्मा, एम्.ए.; पीएच्.डी., प्राध्यापक, आधुनिक भारतीय भाषा विभाग, गौहाती विद्यापीठ, गौहाती (आसाम).

डॉ. द. चि. सलगर, एम्.बी.बी.एस्.; एम्.डी., प्राध्यापक, शरीरक्रियाविज्ञान, ग्रॅंट मेडिकल कॉलेज, मुंबई.

प्रा. व. गो. सहस्रबुद्धे, एम्.ए., सेवानिवृत्त सहसंचालक, प्रशासकीय अधिकारी महाविद्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई; सेवानिवृत्त प्राचार्य, दामोदर वाणिज्य व अर्थशास्त्र महाविद्यालय, मडगाव; मुंबई.

प्रा. एकनाथ साखळकर, एम्.ए., अधिव्याख्याता, राज्यशास्त्र विभाग, कीर्ति महाविद्यालय, मुंबई.

श्री. त्र्यं. रा. साठे, एम्.एस्सी.; ए.आय्.आय्.एस्सी., औद्योगिक सल्लागार, मुंबई.

डॉ. य. स. साठे, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी. (नॉर्थ कॅरोलायना), प्रपाठक, सांख्यिकी विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

श्री. र. रा. साठे, बी.एस्सी. (कृषि), वाई.

डॉ. सत्यरंजन साठे, बी.ए.; एल्एल्.एम्.; एस्.जे.डी. (नॉर्थ वेस्टर्न, यू.एस्.ए.), प्राचार्य, विधि महाविद्यालय, पुणे.

डॉ. चिं. रा. साने, जी.बी.व्ही.सी. (मुंबई); एफ्.आर्.व्ही.सी.एस्. (स्वीडन), माजी प्राध्यापक, प्रसूतिविद्या व मादीरोगविज्ञान व प्राचार्य, बाँबे व्हेटरनरी कॉलेज, मुंबई.

डॉ. भा. र. साबडे, एम्.ए.; पीएच्.डी., सचिव, मराठा चेंबर ऑफ कॉमर्स अँड इंडस्ट्रीज, पुणे.

प्रा. प्र. रा. सावंत, एम्.ए., प्राध्यापक, भूगोल विभाग, किसन वीर महाविद्यालय, वाई.

कै. प्र. ल. सासवडकर, एम्.ए.; पीएच्.डी., अधिव्याख्याता, डेक्कन कॉलेज, पुणे.

सौ. प्रमिला साळवी, एम्.ए., समाजसेविका, सोनई (अहमदनगर).

प्रा. आ. ह. साळुंखे, एम्.ए., प्रमुख, संस्कृत विभाग, लाल बहादूर शास्त्री महाविद्यालय, सातारा.

डॉ. पु. र. सिरसाळकर, एम्.ए.; पीएच्.डी., मुख्य संशोधन अधिकारी, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

प्रा. गो. चिं. सुर्वे, एम्.ए., प्राचार्य व प्रमुख, अर्थशास्त्र विभाग, सिद्धार्थ वाणिज्य आणि अर्थशास्त्र महाविद्यालय, मुंबई.

श्री. द. बा. सूर्यवंशी, बी.ए. (ऑ.), वाई.

डॉ. सुकुमार सेन, एम्.ए.; पीएच्.डी.; एफ.ए.एस्., अध्यक्ष, पश्चिम बंगाल शासकीय परिभाषा संसद; प्राध्यापक, भाषाशास्त्र, कलकत्ता विद्यापीठ, कलकत्ता (प. बंगाल).

प्रा. प्र. वि. सोवनी, एम्.एस्सी., प्राध्यापक व प्रमुख, भूविज्ञान विभाग, फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे.

कै. श्री. प. सोहोनी, एम्.ए., प्राध्यापक, हंसराज प्रागजी ठाकरसी महाविद्यालय, नासिक.

डॉ. बा. वि. हतवळणे, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., प्राध्यापक, जीवरसायनशास्त्र विभाग, मेडिकल कॉलेज, औरंगाबाद.

कै. ल. ब. हरोलीकर, एम्.ए.; एल्एल्.बी.; बी.टी., प्राध्यापक, नौरोसजी वाडिया महाविद्यालय, पुणे.

डॉ. सौ. कमला श्री. हर्डीकर, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी., प्राध्यापिका व प्रमुख, जीवविज्ञान विभाग, देवचंद कॉलेज, अर्जुननगर (जि. कोल्हापूर).

श्री. व. म. हर्डीकर, बी.ई., सहयोगी उपाध्यक्ष (उत्पादन विभाग), किल्लोस्कर ब्रदर्स लि., किल्लोस्करवाडी (जि. सांगली).

प्रा. म. द. हातकणंगलेकर, एम्.ए., प्रमुख, इंग्रजी विभाग, विलिंग्डन महाविद्यालय, सांगली.

प्रा. र. दे. हातेकर, एम्.ए., प्राध्यापक व प्रमुख, अर्थशास्त्र विभाग, किसन वीर महाविद्यालय, वाई.

प्रा. म. द. हेगिष्टे, एम्.एस्सी., प्राध्यापक, जीवरसायनशास्त्र विभाग, मिरज मेडिकल कॉलेज, मिरज.

प्रा. विजया हेगे, प्राध्यापिका, सांख्यिकी विभाग, सायन्स कॉलेज, नागपूर.

प्रा. वा. रा. होनप, एम्.ए.; एल्एल्.बी., माजी प्राध्यापक, लॉ कॉलेज; वकील, पुणे.

श्रीमती ह्वांग ई शू, चिनी लेखिका, नवी दिल्ली.

प्रा. ब. ग. क्षीरसागर, एम्.एस्सी., प्राध्यापक व प्रमुख, वनस्पतिविज्ञान विभाग, विलिंग्डन महाविद्यालय, सांगली.

डॉ. कु. सुमति क्षेत्रमाडे, एल्.सी.पी.एस्. (मुंबई); एल्.एम्. (रोटंडा), लेखिका व खाजगी वैद्यकीय व्यवसाय, कोल्हापूर.

डॉ. वि. रा. ज्ञानसागर, एम्.एस्सी.; पीएच्.डी. (नागपूर); पीएच्.डी. (विस्कॉन्सिन), सेवानिवृत्त प्राध्यापक व प्रमुख, वनस्पतिविज्ञान विभाग, नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

कला विभागातील अभ्यागत संपादक

श्री. य. के. ओतारी, बी.कॉम् (ऑ.), चित्रकार, वाई.

श्री. मा. भि. कदम, चित्रकार, बावधन (ता. वाई, जि. सातारा).

श्री. मा. भि. कोरडे, चित्रकार, वाई.

श्री. ग. वि. खरे, चित्रकार, पुणे.

श्री. स. पां. खरे, बी.कॉम्., वाई.

श्री. व. कृ. गोंधळेकर, आर्ट डायरेक्टर, फिल्मस अँड ड्रामा; कमर्शियल आर्टिस्ट, मुंबई.

श्री. सि. द. जमदाडे, मेकॅनिकल ड्राफ्ट्समन, वाई.

श्री. भ. ब. जाधव, बी.कॉम्. (ऑ.). बोपेगाव (ता. वाई, जि. सातारा).

श्री. श्री. के. टिळक, छायाचित्रकार, वाई.

श्री. शौ. म. डांगे, ए.टी.डी.; बी.ए., तासगाव (जि. सातारा).

श्री. प्र. श्री. थिटे, बी.ए., चित्रकार, वाई.

श्री. ध. गे. ननावरे, मेकॅनिकल ड्राफ्ट्समन, पाडळी (ता. खंडाळा, जि. सातारा).

श्री. सं. बा. पाटील, जी.डी.आर्ट (ड्रॉइंग आणि पेंटिंग), ओगलेवाडी (ता. कराड, जि. सातारा).

श्री. भा. मो. पानसे, जी.डी.आर्ट (पेंटिंग आणि कमर्शियल); डी.टी.सी., सेवानिवृत्त कमर्शियल आर्टिस्ट, कॉलेज ऑफ मिलिटरी इंजिनिअरिंग, पुणे.

श्री. पां. द. पारसनीस, जी.डी. आर्ट (पेंटिंग), कमर्शियल आर्टिस्ट, मुंबई.

श्री. ज्ञा. रा. फरांदे, मेकॅनिकल ड्राफ्ट्समन, वाई.

श्री. अ. श्री. बापट, जी.डी. आर्ट (कमर्शियल), पुणे.

श्री. वि. म. बारटक्के, सेवानिवृत्त ज्युनिअर असिस्टंट मॅनेजर, गव्हर्नमेंट फोटोझिंकोग्राफिक प्रेस, पुणे.

श्री. मो. रा. बोडस, जी.डी. आर्ट (पेंटिंग), कर्माशिल आर्टिस्ट, मुंबई.

श्री. स. द. महामुनी, पी.टी.सी., प्राथमिक शिक्षक, वाई.

श्री. ना. ध. राऊत, ए.एम्., माध्यमिक चित्रकला शिक्षक, कन्याशाळा, वाई.

श्री. व. वि. सकुंडे, चित्रकार, वाई.

श्री. अ. ना. साठे, चित्रकार, वाई.

श्री. अ. तु. हेरकळ, बी.ए.(ऑ.), चित्रकार, मेणवली (ता. वाई, जि. सातारा).

श्री. श्री. वि. होनराव, जी.डी. आर्ट (ड्रॉइंग आणि पेंटिंग), उदगीर (जि. उस्मानाबाद).

ऋणनिर्देश

मराठी विश्वकोशाला अनेक संस्थानी व व्यक्तींनी अनेक प्रकारे साहाय्य केले. विशेषतः छायाचित्रे, रंगीत पारदर्शिका, नकाशे, वैज्ञानिक आणि तांत्रिक विषयांच्या आकृत्या इ. पुरवून किंवा त्यांचा वापर करण्यास अनुमती देऊन त्यांनी विश्वकोशास महत्त्वाची मदत केली. त्यांचा कृतज्ञतापूर्वक निर्देश पुढे करित आहोत :

अपर पोलिस आयुक्त, गुन्हे शाखा, बृहन्मुंबई, मुंबई.
आय्.सी.ए.आर., रिसर्च कॉम्पेक्स फॉर एन्.ई.एच्.रीजन, शिलाँग.
आसाम साहित्य सभा, आसाम सरकार, जोरहाट.
इंटरनेशनल कम्युनिकेशन एजन्सी, यू.एस्.ए., मुंबई.
इंदूलकर, वि. ग.; फोटोआर्टिस्ट, पुणे.
उस्मानिया विद्यापीठ, हैदराबाद, आंध्र प्रदेश.
ए-वन् स्टुडिओ, कोल्हापूर.
कदम, मा. भि.; बावधन (ता. वाई).
कलकत्ता पोर्ट, कलकत्ता, प. बंगाल राज्य.
कला संचालक, कला संचालनालय, महाराष्ट्र सरकार, मुंबई.
कांडला पोर्ट, कांडला, गुजरात राज्य.
सौ. कुलकर्णी, लीला; पुणे.
कुलसचिव, बंगलोर विद्यापीठ, बंगलोर.
कोचीन शिपयार्ड लि., कोचीन.
क्विन्सलँड म्युझियम, ऑस्ट्रेलिया.
खरे, जयंत; फोटोआर्टिस्ट, पुणे.
गगलभाई हाथीभाई, पुणे.
गांगुली, अरुण; फोटोआर्टिस्ट, कलकत्ता.
गोखले बबनराव; वाई.
'टाइम्स ऑफ इंडिया' कार्यालय, मुंबई.
डायरेक्टर ऑफ अँडव्हर्टायझिंग अँड व्हिज्युअल पब्लिसिटी, नवी दिल्ली.
डायरेक्टर ऑफ इन्फर्मेशन अँड पब्लिक रिलेशन्स, गव्हर्नमेंट ऑफ उत्तर प्रदेश, लखनौ.
डायरेक्टर ऑफ इन्फर्मेशन अँड पब्लिसिटी नं. ५, कर्नाटक राज्य, बंगलोर.
डायरेक्टर, ट्रायबल कल्चरल रिसर्च अँड ट्रेनिंग इन्स्टिट्यूट, हैदराबाद.
डायरेक्टर, दि इंडियन प्लायवुड इंडस्ट्रिज रिसर्च इन्स्टिट्यूट, बंगलोर.
डायरेक्टर, सेंट्रल वॉटर अँड पॉवर रिसर्च स्टेशन, खडकवासला, पुणे.
डिपार्टमेंट ऑफ टूरिझम, फिलिपीन्स.
डेक्कन कॉलेज, पुणे.
तहसीलदार, अकोला, जि. अकोला.
तहसीलदार, चिपळूण, जि. रत्नागिरी.

तहसीलदार, पैठण, जि. औरंगाबाद.
तुतिकोरिन पोर्ट ट्रस्ट, तुतिकोरिन.

त्रिगुणे, ज्ञानोबा सोमाजी; म्हसवड, ता. माण, जि. सातारा.
थत्ते, यदुनाथ; माजी संपादक, 'साधना', पत्रकारनगर, पुणे.
देशपांडे, वसंतराव; फुटबॉल मार्गदर्शक, सर परशुराम महाविद्यालय, पुणे.
नामजोशी, स. सि.; पुणे.
पाटील, जयंतराव; संचालक, कृषिशिक्षण संस्था, कोसबाड हिल, कोसबाड, जि. ठाणे.
पारादीप पोर्ट, पारादीप, ओरिसा राज्य.
प्रवीण स्टुडिओ, पुणे.
प्राचार्य, विदर्भ महाविद्यालय, अमरावती.
फडके, कमलाकर गणेश; फोटोग्राफर्स अँड डीलर्स, कराड.
फिलिप्स इंडिया लि., मुंबई.
फिल्म अँड टेलिव्हिजन इन्स्टिट्यूट ऑफ इंडिया, पुणे.
भारतीय ज्ञानपीठ, नवी दिल्ली.
बॉंबे पोर्ट ट्रस्ट, मुंबई, महाराष्ट्र राज्य.
बागल, भाई माधवराव; कोल्हापूर.
बारटक्के, वि. म.; फोटोआर्टिस्ट, पुणे.
बेन थायलॉन, न्यूयॉर्क.
ब्रिटिश एअरवेज, मुंबई.
ब्रिटिश डेप्युटी हायकमिशनर, मुंबई.
मंगलोर पोर्ट, मंगलोर, कर्नाटक राज्य.
मद्रास पोर्ट ट्रस्ट, मद्रास, तमिळनाडू राज्य.
मध्यवर्ती संग्रहालय, नागपूर.
मराठी साहित्य परिषद, हैदराबाद, आंध्र प्रदेश.
मार्मागोवा पोर्ट ट्रस्ट, मार्मागोवा.
माहिती व नभोवाणी मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली.
माळी, अनिल शं.; फोटोआर्टिस्ट, मुंबई.
माळी, शं. तु.; फोटोआर्टिस्ट, मुंबई.
मुंबई मराठी ग्रंथसंग्रहालय, दादर, मुंबई.
राजदूतावास, चेकोस्लोव्हाकिया, नवी दिल्ली.
राजदूतावास, प. जर्मनी, नवी दिल्ली.
राजदूतावास, पोर्तुगाल, नवी दिल्ली.
राजदूतावास, पोलंड, नवी दिल्ली.
राजदूतावास, फिनलंड, नवी दिल्ली.
राजदूतावास, फ्रान्स, नवी दिल्ली.
राजमाता ऑफ जयपूर, राजस्थान टूरिस्ट कॉर्पोरेशन लि., जयपूर.
वझे, वि. रा.; वाई.
वाटवे, बापू; पुणे.

वाणिज्य दूतावास, ऑस्ट्रिया, नवी दिल्ली.
वाणिज्य दूतावास, जर्मन फेडरल रिपब्लिक, मुंबई.
वाणिज्य दूतावास, पोलिश पीपल्स रिपब्लिक, मुंबई.
कै. विजयकर, एम्. व्ही.; फोटोआर्टिस्ट, मुंबई.

संचालक, पुरातत्त्व व वस्तुसंग्रहालये, महाराष्ट्र राज्य, वरळी, मुंबई.

संचालक, महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळ (मर्यादित), मुंबई.

संजय फोटो स्टुडिओ, वाई.

‘सकाळ’ कार्यालय, पुणे.

सहकारी भांडार, दि. कुलाबा सेंट्रल को-ऑपरेटिव्ह कंझ्यूमर्स होलसेल अँड रिटेल स्टोअर्स लि.;
कुलाबा, मुंबई.

हल्डिया पोर्ट ट्रस्ट, हल्डिया, प. बंगाल राज्य.

हायकमिशन ऑफ ऑस्ट्रेलिया, नवी दिल्ली.

हिंदुस्थान अँटिबायॉटिक्स लि., पिंपरी, पुणे.